

§ 20.

Den ved N. L. 5te Bogs 3die Capitel, samt ved Fdn. af 14de Januar 1771 og Fdn. af 14 Januar 1829 hjemlede Odelsløsningsret skal ophøre, saa at den efter 1ste Juli 1857 ikke længere skal kunne gjøres gjældende.

Motiverne til foranstaaende Lovudkast ere saalydende:

Allerede ved Rescript af 2den April 1673 § 10 blev som en almindelig Regel befalet, at ingen Jord paa Færo maatte bortfæstes eller deles i mindre Dele end 6 Marker, og ved Rescript af 12te Mai 1688 blev ligeledes med Hensyn til nogle paa Eudero confisserede Odelsjorder bestemt, at af slike Jorder bestandig 4 Marker skulde blive sammen og ei derefter ved Arv eller Fæste i mindre Parter deles. Rescript af 30te Mai 1691 indeholder en lignende Bestemmelse om disse Jorder, og ved Forordningen af samme Dato blev fremdeles i den 9de Paragraph blandt Andet befalet saaledes: „Dg skal ingen Jord, der paa Landet herefter deles eller bortfæstes i mindre Dele, end at jo hver Person faaer 6 Mark deraf at bestode; og skal de Jorder, som nu udi mindre Dele ere deelte, herefter, naar deres Besiddere enten døe eller Jorderne i andre Maader losligen blive ledige, ved Leilighed samles, og andre, som næsthoelliggende Jorder bestode, tilbydes.“ Skjøndt nu bemeldte Rescripter af 1688 og 1691 alene angaae de for ulovlig Handel confisserede Odelsjorder, og den nævnte Forordning og muligen ligeledes Rescript af 1673 nærmest har Hensyn til Statens Jordegods, saa synes deraf dog at følge, at man allerede dengang har anseet Udstykningsen af det særæffe Jordegods for skadelig.

Disse Bestemmelser ere imidlertid ligesaaalidt blevne overholdte som Norffe Lovs Bud i 5—2—63 om Masfæderetten. Ivertimod ere de private Jorder eller de saakaldte Odelsjorder saavel ved Skifter som paa alle andre Maader i Handel og Wandel udstykkede i en næsten utrolig Grad. Det horer derfor

ogsaa nu næsten til Sjeldenhederne, at en Mand eier en heel Mark Jord, og endnu sjeldnere er det, at denne Mark findes samlet paa eet Sted. Det Almindelige er derimod, at en Mand enten i det Hele ifkun eier nogle enkelte Gylde, Skind eller endog Dele af Skind Jord, eller dog, om han eier mere, at hans Eiendomme ligge adspalttede omkring i flere Sphæler i høist ubetydelige smaa Lodder. Naar nu deres hos betænktes, at en Mark Jord o: et Stykke Jord, hvorpaa der omtrent kan høstes Foder til 1 eller 2 Røer og som aarlig afgiver omtrent 16 Slagtelam, deles i 16 Gylde, og hver Gylde igjen i 20 Skind, saa indsees let, hvor aldeles ubetydelig en Eiendom af nogle Skind eller endog nogle Gylde Jord i og for sig maa være.

Grunden til denne store Udstykning af de private Jordeiendomme kan vel tildeels søges i den liden Leilighed, som Indbyggerne have til at faae deres Formue anbragt paa anden Maade end ved Kjøb af Jord, saavel som ogsaa i den Omstændighed, at Enhver holder fast ved den Plet, der engang er tilfalden ham, om ikke af anden Grund, saa dog for ved Hjælp af samme at kunne tilbytte sig en anden for ham mere beqvemt beliggende Lod, naar Leilighed dertil maatte gives, idet han vel veed, at en saadan Leilighed snarere vil frembyde sig, naar han har Jord at mageslægge, end naar han har Penge at betale med; men Hovedgrunden til Jordegodssets Udstykning er fornemmelig den fordærlige Skik, at enhver Jordeiendom, som falder i Arv til flere, hvor ubetydelig den end er, stedse skal deles mellem alle Arvinger, hvilket endog gaaer saa vidt, at Arvingerne i de Tilfælde, hvor Arveladeren efterlader sig Jord paa flere Steder af forskjellig Godhed, i Almindelighed ikke ere tilfredse, medmindre enhver enkelt Jordlod for sig bliver skiftet imellem dem alle.

De fordærlige Følger, som denne Jordeiendommens Sonderlemmelse fører med sig, ere baade mange og betydelige. Som ovenfor bemærket ligge en Mandes Jordeiendomme i Almindelighed adspredte over hele Landet i smaa Lodder, hvilke han, forsaavidt de ligge udenfor det Sted, hvor han selv er bosat, maa lade